

Asia: VN/12608/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi arpajaislain 14 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja rahapelilain 28 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi arpajaislain 14 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ja rahapelilain 28 §:n muuttamisesta

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa rahapika-arpojen (raaputusarpojen) hankkiminen lahjoitustarkoituksessa siten, että arpaan sisältyvän voiton voisi lunastaa muu täysi-ikäinen henkilö kuin arvan ostanut henkilö. Tavoitetta voidaan sinänsä pitää ymmärrettävänä ottaen huomioon eduskunnan lausuma sekä se, että nykyinen sääntely on käytännössä estänyt rahapika-arpojen antamisen lahjaksi.

Esitykseen sisältyy kuitenkin useita sääntelyn johdonmukaisuuteen liittyviä kysymyksiä, joiden arviointia olisi perusteltua täydentää.

Ensinnäkin tunnistautuneen pelaamisen järjestelmän keskeisenä tavoitteena on ollut rahapelihaittojen ehkäiseminen, pelaamisen seuranta sekä alaikäisten pelaamisen estäminen. Esityksessä arvan ostajan tulee edelleen rekisteröityä ja tunnistautua, mutta arpaan sisältyvän voiton voisi lunastaa henkilö, jota ei ole rekisteröity pelaajaksi. Perusteluista ei täysin ilmene, miksi tunnistautumisen katsotaan olevan välttämätöntä arvan hankkimisvaiheessa, mutta ei enää tilanteessa, jossa toinen henkilö tosiasiallisesti käyttää arvan ja hyöttyy siitä taloudellisesti.

Toiseksi esitys perustuu ajatukseen, että arpa voidaan antaa lahjaksi toiselle henkilölle. Tällöin syntyy kysymys siitä, kuka on sääntelyn näkökulmasta rahapelin tosiasiallinen pelaaja. Arvan ostaja maksaa pelin ja hankkii sen tunnistautuneena, mutta lahjan saaja käyttää arvan ja vastaanottaa mahdollisen voiton. Sääntely näyttäisi siten osittain irtautuvan siitä lähtökohdasta, jonka mukaan

ostaja ja pelaaja ovat sama henkilö. Tätä muutosta ja sen vaikutuksia tunnistautuneen pelaamisen järjestelmään olisi perusteltua arvioida yksityiskohtaisemmin.

Kolmanneksi alaikäisten suojaamisen näkökulmasta jää epäselväksi, missä määrin ehdotus voi lisätä alaikäisten tosiasiallista altistumista rahapeleille. Vaikka voiton lunastamisen edellytyksenä olisi täysi-ikäisyys, ei sääntely käytännössä estä tilannetta, jossa arpa annetaan alaikäisen käyttöön ja pelaamistapahtuma tapahtuu alaikäisen toimesta. Esityksessä olisi syytä arvioida tarkemmin tällaisen kehityksen mahdollisia vaikutuksia.

Neljänneksi esityksessä on havaittavissa tietty jännite rahapelihaittojen ehkäisyn ja rahapika-arpojen myynnin edistämisen välillä. Esityksen taustalla oleva ongelma liittyy siihen, että pakollinen tunnistautuminen on vähentänyt mahdollisuutta hankkia raaputusarpoja lahjaksi. Ehdotettu muutos voi lisätä tuotteen houkuttelevuutta ja kysyntää. Tämän vuoksi olisi perusteltua arvioida tarkemmin, miten ehdotus suhteutuu rahapelipolitiikan keskeiseen tavoitteeseen ehkäistä rahapelaamisesta aiheutuvia haittoja.

Lisäksi sääntelyn kokonaisjohdonmukaisuuden kannalta jää osittain epäselväksi, mikä on rekisteröinnin tosiasiallinen merkitys tilanteessa, jossa arvan hankkiva henkilö ja arvan käyttävä henkilö voivat olla eri henkilöitä. Tällöin tunnistautumisyjärjestelmä kohdistuu ensisijaisesti ostajaan, vaikka rahapelin tosiasiallinen käyttäjä voi olla joku muu.

Edellä esitetyistä syistä olisi perusteltua täydentää esityksen vaikutusarviointeja erityisesti tunnistautuneen pelaamisen tavoitteiden, alaikäisten suojaamisen sekä sääntelyn sisäisen johdonmukaisuuden näkökulmasta.

Anh Tran
YDHV lakitiimi